

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . " " " " "
Negyedévre . . . . . " " " " "
Egy órára . . . . . " " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: BARTHA MOR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Hányadik ma
den külön beiktatásért 50 kr.

Munkaközvetítés.

Egy szerény és szürke című intézménnyel, hatósági munkaközvetítő hivattal, kezd Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter nemzeti szociális eszméi megvalósítását. Egyelőre ugyan csak hetárolt területre, a fővárosra, szervezi a munkaközvetítést; de a hivatal hatása nyilván ki fog hatni a központból az ország minden vidékére. Az új intézmény alapszabályaiban jelezve is van, hogy az állami közvetítő hivatal összeköttetésbe fog lépni a földmivelési miniszteriumban működő gazdasági munkaközvetítővel, továbbá valamennyi ipar-területtel, társulattal és egyesülettel, a melyek munkaközvetítéssel foglalkoznak. Ez az összes munkásokra kiterjedő kapcsolat majd a fejlődés és kialakulás során fog bekövetkezni s majd külön szabályozásra is szorul. De már az első lépésnél láthatni a nagyarányú koncepciót, a n esszemenő célzatot, mely a munkások sorsának okos, energikus és céltudatos intézésével a legszerencsésebben és leghathatosabban szolgálhatja anyagi és erkölcsi, nemzeti és nemzetgazdasági érdekeinket.

Az állam, ez a testetlen ragadozó, kezd végre komolyan törődni a jog nélkül szükködők tömegével, a szegény munkás néppel. A név szerint munkaközvetítő állami hivatal valójában számon fogja tartani a munkásokat s intézni fogja a sorsukat a nyomor ellen s ezzel kapcsolatban a szociálizmus és az anarkia rontása ellen is. A hivatalban, mely már februárban megkezdte működését, a munkások jogaik és érdekeik képviselője tekintetében egyenlők lesznek a munkaadókkal s minden más té-

nyezővel. Az állam csakis a felügyelet s a főbb tisztviselők megerősítést tartja fenn magának, amivel az új intézmény irányításának joga és kötelessége jár. Ezzel a munkások bizonyos közeli viszonyba jutnak a mindenható állammal úgy, hogy ezentúl a magyar munkások sorsáért a felelősség egy nagy része egyenes úton az államra hárul.

A hatósági munka-közvetítés természetében rejlik a b é r v i s z o n y o k megállapítása időről időre, s mivel a hatósági közvetítő hatáskörébe vonja a beteg-egítő pénztárakat is, ennél fogva nyilván az a nevezetes feladat is vár az új intézményre, hogy hathatósan elősegítse a munkás biztosítását, betegség, rokkantság és munkaszükség esetére. S minthogy az állami munka-közvetítő hivatal megosztja munkakörét a férfi-, nő- és gyermek- (inas) munkások közt, külön külön osztályt szervezve mindeniknek: nyilvánvaló, hogy az intézet szabályozni fogja a munkaidőt is, védelmezve különösen az asszonyokat és a serdülő gyermekeket a túlterhelő munka veszedelmétől. Vagyis, mint látjuk, a munkás-gyűléseken hangoztatott összes munkás-kérdések és munkás-bajok, közvetve vagy közvetlenül az állami gondoskodás közelébe jutnak, a munka-közvetítő révén.

A munkás védelme szempontjából nem csekély fontosságú körülmény, hogy az állami közvetítő véget vet azoknak a bűnös üzelmeknek, a melyeket munkaközvetítő ügynökök folytattak a megszorult, magára hagyott munkás rovására. Elvesztik lábuk alól a talajt azok a szédülőgök, a kik jó állás és tartós munka ígéretésével, kauczió és jutalék czimén kicsalták a munkátlanok utolsó garasát.

Megszűnik bizonyára az a visszaélés is, melyet munkafelügyelők, pallérok, gyári főmunkások szabadon üztek a szegény munkás-néppel, csak annak adván munkát, a ki keresetének egy hányadát nekik, a munkások e vezér-ürüinek engedte át. S megszűnik a nevezetes j a n c s i b a n k ó alávaló intézménye is, mely egyetlen egy zsebbe juttatta a munkások összes keresményét, rendszerint nyomoruságos, silány áru fejében.

De biztosra vehető, hogy Hegedűs miniszternek, a szociális célzaton kívül, legfontosabb szempontja az állami munka-közvetítő megalkotásánál: magyar munkások képzése a magyar ipar szolgálatára. Már most is kötelezettségévé teszik minden újonnan keletkező gyárnak hogy bizonyos határidőn belül n e h á n y s z á z h a z a i m u n k á s t t a r t o z i k k i o k t a t n i a m a g a m e s t e r s é g é r e. Az állami munkaközvetítő hivatal működése és hatása utján a kereskedelmi miniszter módot és eszközt kap a kezébe, hogy nagyobb erővel és sikeresebben haladhasson, a nemzet jövőjére nagyfontosságú célja felé. Az eszköz és a mód: az idegen munkások hazai foglalkoztatásának szabályozása. E nélkül a magyar munkás közvetítése nem is járhat az óhajtott sikerrel. A míg módjában áll az idegen munka-vezetőknek, gyárak főmunkásainak és intézőinek tetszésük szerint idegen munkást de csóditni s lenézni és bojkottálni a magyart, aki csak most kezdi a különböző ipari munkát, addig hiábavaló minden közvetítés, mert akkor nincs hová közvetíteni. A protegált idegen munkás foglal el minden helyet s eszi el a kenyeret a magyar munkás elől.

A legfontosabb magyar érdekek kö-

A megváltás.

A Debreczen eredeti tárczája.

Írta: LENGYEL LAURA.

A fiatal ember ideges kedvetlenséggel sápadt arczzal állt a szalon közepén. Ha nem uralkodik emberfeletti erővel minden idegszáján, valószínűleg örült dühvel csap le a finom kis szalonasztalkára, hogy összetörjön rajta minden csecsebecsét, aztán folytatja a dühös pusztítást mindaddig, míg semmi sem marad epen a szép, világos, álmódosra csábító bűntanyából.

Csodálatos, de most semmi emléket sem ébresztett benne ez a puha fasz-k. Pedig mennyi édes, bűnös, drága óra köti hozzá testét s lelkét. A kis oldalajtóra nezett, itt szokott belebegni a csodaszép asszony: az imádandó Ceczil.

Szinte hallani vélte ruhájának suhogását érezni vélte gyors, szakgatott, lazas lélekzetvételét, aztán a forró, szenvedelmes csókokat.

Maskor az arca is kigyult, a szeme lángolt az ilyen emlékeknél; most csöndesen megborgongott: erős leküzdhetetlen undor fogta el. De miért, Istenem miért?

Talán mert csak tegnap óta kezdett gondolkodni a dolgokon, mert csak tegnap óta látja szerelmük bűvőnyagát, nyomorultságát, gyalázatát. Tegnap nyitott rájuk a férj, a jó öreg doktor, éppen mikor az asszony piczi lábainál ült; itt a kicsiny asztal mellett valottak bűnös, szerelmes szavakat. Abban a pillanatban villant meg elméjében először, hogy ő voltaképpen nyomorult, megvetésre méltó ember.

Megrabolt egy másik embert. Elvette tőle legdrágább kincsét: becsületét, üdvösségét, és még elégtételt sem tud érte adni. Elégtételt? Oh, mert ilyen is van ám! A rablónak csak csak kezébe kell venni a pisztolyt, csak le kell löni azt, a kit meglöpt, vagy ha nagylelkű, belesűtheti pisztolyát a levegőbe és rendben van. A nyomorult, lekiismeretlen kalóz becsületes ember lesz megint, mert ezt a mindenható társadalom így szankcionálta.

A jó öreg doktor azonban már nem igen vihathat parbajt; keze már reszket, szeme már gyöngö, nem a sok célbalövéstől, hanem az emberfeletti, megfeszített munkától. Ceczil asszonynak sok kell, nagyon sok. Így negyven év felé már csak szép toalettel, díszes ekszerekkel lehet illudniot kelteni a férfiakban, csak a doktor tudja, hogy ez a varázsiat mennyi pénzbe kerül. Hányszor virrasztja át az az éjszakát gondban, miután a nappal már emésztő munkában töltötte. Ceczil asszonynak igaza van, az öreg már nem férj, csak egy szükséges hazibutor, egy kenyérkereső masina.

Megállt ott a szalon közepén, hang nem jött a torkára, könny nem jött a szemébe, míg a megépett part nézte. A fiatalembernek, Zoltay Imrénnek csak egy gondolata volt; kogy odaugrik az ablakhoz, kiveti magát rajta, hadd zuzódjék nyomorult bűnös teste szét ott lent az aszfalton.

A jó Isten tudja, micsoda bolond gondolatai támadtak, de melótt magával végez, szertette volna ennek az áldott jó embernek kezét mege-ókolni s bocsánatát kérni. Már egy lépést

zül való nagy és erős magyar tanult iparos testület teremtése, mert ez egyik legfőbb feltétele az ipar meghonosulásának és föllendülésének hazánkban, a mi viszont orvoslását jelenti összes szociális nemzetgazdasági zavarainknak,

A delegációk.

A magyar delegáció.

A magyar delegáció tegnap délelőtt tizenegy órakor Szapáry Gyula gróf elnöklésével csak formális ülést tartott. Az elnök megnyitván az ülést, bejelentette, hogy Apponyi Lajos gróf akadályozva van az osztrák bizottság ülésén való részvételben, a csalódban előfordult betegség miatt, a miért is helyette Laszkárry Gyula póttagot fogják behívni. Azután bemutatta az elnök a közös kormány előterjesztését a közös hivataloknál alkalmazásban levő tiszték és szolgák fizetésének rendezése tárgyában. Az előterjesztést, az elnök javaslatához képest, az egyesült négyes albizottságnak adják ki előzetes tárgyalásra. Az elnök azután így folytatta:

— A mai teljes ülés napirendjére a külügyi és tengerészeti albizottságok jelentései vannak kitűzve. Tekintettel azonban arra, hogy a közös kormány tagjai az osztrák delegációban vannak elfoglalva, kérem az országos bizottság beleegyezését arra, hogy a tárgyalás és pedig elsőnek a tengerészet, másodikként a külügyi bizottság jelentése a holnap délelőtt tizenegy órakor kezdődő ülésre tűzessék ki. (Helyeslés.) Ezt határozatilag kimondom.

Végül felkérte az elnök az egyesült négyes albizottság tagjait, hogy délután négy órakor kezdődő ülésen jelenjenek meg.

A magyar delegáció négyes albizottsága aztán délután 4 órakor meg is tartotta ülését. Ebben első sorban tárgyalás alá vették a közös kormány előterjesztését, melyben a közös hivataloknál tényleges alkalmazásban levő tisztviselők és szolgák illetménye, az osztrák-magyar monarchia közös kiadások és bevételek 1900. évi előirányzatban keresztülvitt rendelkezései foglaltatnak. Ezzel az előterjesztéssel a költségvetés keretében 202,015

korona mutatkozik, melyből a külügyi minisztériumra 126,994, a pénzügyminisztériumra 43,645 és a számvétségre 21,366 korona esik. Ezt az előterjesztést, mely a költségvetés keretében befoglaltatik, Münnich Aurél ajánlotta elfogadásra. Az előterjesztést Ugron Gabor és mások hozzá szólásai után elfogadták.

Szóba került a Bosznia és Hercegovina költségvetése. Az itt fölmerült vitánál Gyurkovics György elismeri a boszniai gazdasági életben mutatkozó nagy előhaladást, de sürgős adó- és agrárreformokat sürget. Szóba tette a Boszniában lévő viszonyokat és helyteleníti azt, hogy a katolikus hittérítők mohamedán vallású polgárságot folytonosan izgatják. Végül szóba hozza Boszniának azon óhaját, hogy ott a parlamentáriszmus bizonyos nemű hozzászólás be. Ezt nem helyesli, hanem e helyett az egyes kerületekben kongregációk szervezését sürgeti. Ezzel az ülés véget ért.

Az osztrák delegáció.

A hadügyi költségvetés tárgyalását folytatta. Lemish (német néppárti s a személyes híve) tagadja, hogy a hadseregben germanizálnak. A hie r-rel való jelentkezést nem újabb időben hozák be, hanem már tizenöt évvel ezelőtt is meg bűntettek olyanokat, a kik másképp — zde — jelentkeztek. A szó azután több részletkérdéssel foglalkozik, majd azt kívánja, hogy hozzák be a véderőadót, melyet elsősorban a kevésbé harcsképe zsidó lakossággal lehetne megfizettetni. Erősebb kidomborítását kívánja a hadsereg német jellegének, úgy szintén a nemetországgal való szövetség törvénybe iktatását és végül kijelenti, hogy a német néppárt nem fog a részletes vita mellett szavazni, a mi azonban sem bizalmi, sem bizalmatlansági szavazatoknak nem tekintendő. Utána Ocherovics szólalt föl, ki a tízti fizetések emelésével foglalkozott, a leányek nevében megszavazta a költségvetést.

Kessmann ker. szociálista a fizetés felemelés ellen nem foglalt állást; de kérdésbe tette a budapesti lap útján elterjedt hírt — az ujonczjutalék felemeléséről s határozott felvilágosítást kíván.

Skolowsky, Kontzli különösen a parasztek helyzetére a katonasággal szemben figyelmeztet a szolgálati idő 2 évre leszal-

litását, vagy legalább a harmadik szolgálati év könnyebbé tételét s a legénység anyagi helyzetének javítását főleg élelmezési tekintetben fejezte ki mint óhaját vágyát.

Funke a zde kérdés nagy hullám verését tagadja erősen csehellenes polemikus beszédjében; a militarizmusnak bámolója; határozati javaslatot nyújtott be, melyben a vezérkari térképeken előforduló helységeknek elcsehesítésé ellenében s a tisztán német elnevezés mellett foglal állást.

Paczak, Funke ellen polemizált s azt állítja, hogy ellenkezőleg a régi cseh helységeket németesítik el.

Schneider (antiszemita) Stransky beszédjének nem kel tulajdonítani fontos-ságot meri zsidó.

Elnök ezért rendautasította.

Pergelt pártolta Funke határozati javaslatát.

Kaftán polemizál Funkéval, Pergelttel, a vitát ezzel befejezték.

Aztán Krieghammer szólalt még fel a javaslat megokolása vegett s a rendes hadügyi költségvetést elfogadták, melylyel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Oroszország és Anglia. Nagy izgatottságot keltett Loudonban az a hír, hogy Oroszország a kaukázusi Tifliszből egy hadosztályt áthelyezett Kusk városba; az oroszok már át is lépték az afgán határt s meg is szállták Kuskot, a mely Herat után Észak Afganisztán legjelentékenyebb hadipozíciója. Az oroszokat ehát már csak egy lépés választja el Herattól a fővárostól, a mely kulcsa Indiaiak és Perzsianak egyaránt. Még jobban izgatta az angol politikai köröket egy félhivatalos pétervári újságnak a Kusk megszállására vonatkozó kommentárja, mely Kusk megszállását az afganisztáni és indiai vészhir-ekkel okolja meg. Hetyken veti oda az orosz újság, hogy Anglia tüntethet most már tengeri hatalmával, nem ér semmit vele, a hogy nem használ az neki, a bur habaruban sem. Az orosz félhivatalos végül azt mondja, hogy Anglia, ha nem nyugszik meg a dolgok ez új fordulaton, ám tegyen róla, de Oroszország meg van győződve, hogy Ang-

tett is fele, de Ceczil asszony megelőzte. Ojalépett az urához és edes, bajos mosolygással a doktor vállára tette kezét:

— De Gáspár, rossz Gáspár így megijeszted az embert! Imre epen most kérte meg Lili hugod kezét, itt könyörgött előttem terden állva, de én nem mondhatok neki semmit, míg a te határozatod nem hallom.

Zoltay bámulva nézett az asszonyra, hogy ő Lilit kérte volna feleségül! Azt a verszegegy sápadt, hallgatag leányt, kit eddig jóformán észre sem vett. A doktor azonban nem látta a fiatal ember megütközését, hanem egyszerre elhitt minden.

Oh a szív örökös, kiapadhatatlan naivitása, melyet csakis a szeretet, a jámborság, a tiszta lelkiismeret táplál, miért is élnek veled mindig vissza?!

Zoltay Imre el akarja venni az ő kis hugát, Lilit, a ki neki a felesége mellett legdrágább a világon; azt a kedves, ártatlan teremtet, ki oly szerényen, oly igénytelenül, de oly szeretettel járt mindig körülötte? A doktor szemét köny borította el, kitárta karját, magához ölelvén a fiatal embert, s csak ennyit mondott az egyszerű, naiv emberek megható hangján:

— Tegye boldoggá, mert ő megérdemli...

A szép asszony elfintorította az arcát. Az öreg szeme gyöngye volt, de Zoltay jól látott mindent.

Mikor egyedül maradtak, az asszony hozzá simult szerelmesen:

— Bajba kerültünk fiacskám, de másként nem lehetett segíteni a dolgon. Ne basulj nagyon! Most ugyan mindenesetre meg kell kérned a kis penészvirágot, de az eljegyzéstől az

esküvőig még nagy idő van, addig tatalunk ki valamit, ne félj.

Zoltay kibontakozott az asszony karjaiból, valósággal az undorodás razta meg testét, mikor elfordítva fejét kibamult az ablakon:

— Ezt nem lett volna szabad tenned Ceczil...

— Hát már nem szeretsz? — közeledett felé az asszony.

— Ej bábi de rossz kedved van! Eredj haza, aludj ki magad, reggelre majd elmúlik.

— Jól teszi, ha gunyolódik velem — mondta a fiatal ember rekedten — megérdemlek én minden gyalázatot, meg azt is, hogy ön is megvethessen.

— Mit akar ezzel mondani! partant fel az asszony sértődötten.

— Semmit — felelt Zoltay kurtán — Isten velem!

Másnap reggel már lakásán volt az öreg doktor levele. Zoltay Imre olvasta:

Kedves fiatal barátom.

Lilnek elmondtam az ön kérését. A kedves gyermek nem is volt nagyon meglepve. Csak halvány lett, nagyon halvány, mintha minden csepp vére visszafutott volna szívébe. Nagyon szeretheti magát, én pedig olyasformát érzek, mit féltékenységek lehetne nevezni.

Ne törődj ezzel a sok ostobasággal, a mit én nagy boldogságomban összefirkalok. Ellenben jöjjön el deléltől és beszéljen Lilivel maga. A kis leány majdnem összerogyott, mikor megmondtam neki, hogy mára rendelkezem ide. Ezt az érzékeny gyermeket a nagy boldogság megviseli, szemmel láthatólag megviseli. De majd lassanként megszokja az örö-

möt. Jöjjön kedves barátom, a legtisztább leányszív szerelme várja önt.

Zoltay idegesen gyűrte össze a levelet és eldobta, aztán, hogy, hogy nem, előkereste, kisimította és elcsukta irosztala fiókjába. A szeme szinte nedves lett, mikor morgogta:

— Csak mi ketten vagyunk bűnösök, mi ketten, azzal az asszonnal...

És valódi gyűlölködéssel gondolt Ceczilre, kinek tegnap még örök szerelmet fogadott.

Most itt állt a szoba közepén sápadt, bűntudatos arczczal. A kis ajtó megnyit, de most nem a Ceczil hódító alakja surrant ki rajta, hanem egy karcsu, halvány szőke kis leány, kinek szeme lázas fényben ragyog, míg arca fehérebb a sírban fekvő halotténál.

A fiatal ember szíve nagyot dobban, majd észébe jut költelessége és elébe megy a leánynak.

— Jó reggelt, Lilike. Ha bátyja nem biztosított volna minden jóról, most azt hinném, haragszik reám.

A leány egy pillanatig szívére szorította kezét, de azután erőt vett magán, előbbre lépett és fölemelt fejével, bátran nézett a fiatal ember szeme közé.

— Megálljon Zoltay ur, én tudom, hogy ön miért és kinek a parancsára van itt.

— De kisasszony...

— Ne szakítson felbe, ugyanis el kell mondanom mindent. Legyen egy kis irgalommal irántam, hadd essem át minél elebb ezen a szegénytelen, gyűlöletes dolgon, hiszen megfojt, ha mindjárt ki nem mondom. Bár voltaképen mit erek vele? A lelkemben kitöröl-

lia más hangon fog tárgyalni most Oroszországgal, mint a hogy tette volna a bur háboru előtt. Ez a felhivatalos kommentár nagyon kihozhatja sodrúkból az angol államferfiakat mert tudják, hogy Oroszország nem tagit s Anglia nem tehet semmit, a mivel az oroszok kon megboszulhatná magát. Az ujságok azt ajánlják, hogy a kormány mozgósítsa a nagy flottát, mert van Ázsiában mas hely, a hol az angol flotta elegendélt szerezhet Oroszországnak a szárazföldön való terjeszkedését szemben. Az oroszok pedig Anglia fenyegetésével nem törődnek, rövid idő alatt megfogják szállani Heratot is, a honnan nem lehet többé kiverai. Ezzel egész Afganisztán orosz hatalom alá jut s Anglia és Oroszország közvetlen szomszédok lesznek Ázsiában. Mindez azonban mas kommentár szerint nemaz erőszak, hanem a béke fenntartására célzó hadi mozdulat alapjául tekintendő.

Románia. Bukarestből jelentik, hogy Cantacuzeno miniszterelnök megváltik állását s visszavonul egészen a magánéletbe. A hir román politikai körökben nagy feltűnést kelt, mert abban az esetben, ha Cantacuzeno megváltik a kabinetből, szemégy a mostani kormánypart is, a melyet Cantacuzeno hozott össze heterogén elemekből. Mas hir szerint Cantacuzeno csak a belügyminiszteri tárcazárol mond le, a miniszterelnökséget azonban megtartja, a kabinetben azonban a görög ujev után lényeges változások várhatók.

A háboru.

A harczeri mozgalmakról most a hírek hiányoznak. A figyelmet inkább is leköti most az a várakozás, hogy a tegnap Fokvárosban kiszálott Robert s fővezér és Kitchener vezérkari főnök, a teljesen elrontott helyzetet miként fogják az angolok javára kedvezően változtatni, mely miatt az angol hangulat kormányváltozást is követel s Robert s lordot akarja a kormányzat élen latni.

Az angol győzelmekről kiterjedt hírek annyira hiteltvesztettek már, hogy megfordítva értelmezik s ez az értelmezés többnyire beváltak.

A Ladysmith mellett és a Tugelánál e hó 6-ikán vívott ütközetekről közölt hírekkel tesznek így s azt mondják, hogy mind valóz-

nűbnek látszik, hogy Ladysmithnél nem is a buroknak ismételt, makacs támadásáról volt szó, mint azt a győzelmi hírekét hajhá-zó egynemely londoni lapok jelentették, hanem inkább White tabornoknak ismételt megkísérlést, ketsegeessett kitöréseiről. Eszerint az eredmény nem is az lehetett, hogy a burokat visszaverték, hanem az, hogy az angolok kitörési kísérletei eredménytelenek maradtak. Buller tabornoknak a Tugelánál a vonal ellen intézett támadása szintén eredménytelen volt.

Londoni, jan 10-iki, tudósítások szerint a Standardnak jelentik Durbanból 8-iki kelettel: A Bundersrahakománját kirakták de gyanus dolgot eddig nem találtak. A Daily Mail értesülése szerint legközelebb még egy parancsnokló tabornokot hívnak vissza Délafrikából.

A Reuter ügynökségnek jelentik Rensburgból jan. 5-iki kelettel: John Milbank, az angol alsóház tagja, őráratn a lábán könnyű sebet kapott.

French tabornok január 1-től 6-ig szenvedett veszteségeiről a következő jelentést küldte: 4 tiszt meghalt, 6 eltűnt, a közlegénysegből pedig 35 halott, 69 sebesült és 107 eltűnt.

A Times nemrég jelentette, hogy a burok sebesült angol katonákat kifosztottak. Ezzel szemben a Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy a burok a vöröskeresztet mindenütt a kőllő tisztelettel respektálják, a buro isztek pedig katonákat a halottak fosztogatásától visszatartják. Több értéktárgyat, amelyet egy halott angol tiszt ruhájából kivettek, vissza szolgáltattak.

Politikai körökben a mostani angol kormány bukását befejezett ténynek tartják. A kabinet még ez év folyamán Rosebery elnökletével szabadelvű kormányt fogja fevaltani.

Berlini tudósítások szerint pedig: a lefoglalt hajók ügyében meg mindig kesik Anglia vegleges válasza. Az angol kormány nyilatkozatai azonban a további tárgyalást lehetővé teszik.

A Wolff-ügynökségnek jelentik Londonból: Az angol hatóságok szabadon bocsátották a Herzog nevű birodalmi postagőzöst.

Színház.

Lili. Tegnap, jan. 10., este a Lili operette került ismételt színpadra. Ugy látszik az igazgató, az ismételt színpadraállal a közönség izlését eltalálta, mert a ház jóformán megtelt s a kiválóbb jeleneteket és énekszámokat sűrű tetszéssel jutalmazta nyílt színen tapsokban és a függöny lebocsátásakor kihívásokban.

A darab élénk s mindvégig ügyesen szőtt meséjét nem szükség recitalnunk, hanem a szereplők iránt való elismerésünk kijelentésével, oly jatek után, mint az esteli volt — tartozunk.

Legelőbb kell közölnök, minden bizonynyal emlitenünk a ozimszerepben Lili — Amelie — személyesítőjét Perényi Margitot, e vendeg színésznőt, aki most is igazolta azt, hogy a debreczeni színház közönségének nem ok nélkül lett kedves néző, mert ugy játéka, erőltetes nélküli természetes bájával, mint dala szépségével valóban kiérdemelte ezt és ez a közönség varva várja az időt, amikor állandósítással egészen magáénak mondhatja.

Helyén volt Antonin Pinchard szerepében mind énekével, mind játékaival Környei Béla; de a többiek is egész igyekezettel hozzájárultak az összejáték sikeréhez, különösen Barthát — De la Grange Batelière báró — s még különösebben Sziklay Miklóst — Saint Hypothése — kell közölnök kiemelnünk ez utolsót, hogy a végn — s mindig ifjódó gf. szerepéből, mely nagy vigyázatot igényel soha ki nem esett, hanem maszkjával is visszavarta az ilyen alig létező csak képzelhető természetellenesen elevenedő emberromot, a mit megjátszani éppen azért, mert ilyen valóságban alig létezik — feletten néhez, neki azonban lehetőleg sikerült, bárha némelyek bizonyos tuizást vetnek szemére, a mi ifyjajta szerepnél alig is elkerülhető.

— a. — r.

hetlenül, megsemmisíthetetlenül él ezeknek a dolgoznak emléke s e gyalázatos tudást viselve lelkemben, ugy érzem, magam sem vagyok mas, mint . . .

Zoltay arca sápadtabb lett a leányánál s folytatta:

— Mint ön — ugyebár ezt akarta mondani kisasszony?

— Oh, ne kizozzon! Mit tudom én? Megerőltetem szememet, hogy világosan lásson ebben a sötétségben — és nem látok mást, csak szennyet, piszkot, undort . . . Oh, én régóta látok már mindent, s mióta leballott szememről a gyermekhályog: elkarhóztott a lelkem.

Nem tudom, mi a vétkem, de nagy bűnös lehetek, hogy ennyire ver az Isten. A férfi megcsalja barátját, az asszony megcsalja férjét. Miért? Én nem tudom, nem akarom önt vádolni, sem önt, sem Czeczit . . . de hisz nekem . . . én is, én is valaki vagyok, elismerem jelentéktelen, egvügyű, számot nem tevő, még csak nem is csinos leány, de nekem is van szívem . . . és hogy erre nem gondoltak, hogy erre maga sem gondolt, az faj nekem, abba én bele fogok pnsztalni . . .

Zoltay csak nézte a leányt, nézte a szemével, a szívével, a lelkével. Mi történt lelkében? Nincs a világnak olyan anajiti us írója, ki ezt elemezni tudná. A régi emberek ilyenkor egvügyű hívő szívetl kiáltottak föl: mirakulum, mirakulum! És a régi egvügyű emberek igazuk volt.

— Kisasszony, — kezdte olyan mély hangon, hogy egy pillanatig azt hitte, nem is a saját hangját hallja, hanem egy más, egy új ember beszél helyette, — Kisasszony! Ke-

gyed nem vethet meg engem annyira, mint a menyire én megvetem önmagamat. Mondhatnék talán egyet-mást, mi talán enyhítené vétkemet, de azt kegyed, mint fiatal leány, ugysem értené meg.

A leány arca kipirult: — Én mindent megérték, a mi önt mentheti. Hisz annyit mentegtettem már magamban . . .

Ijedten elhallgatott, a férfi megrázkódott, mintha hatalmas ütés érte volna ott valahol a szíve táján, azt mondta:

— Igaza van, kisasszony, mindenre találhatnék mentséget, csak arra nem, a mi ma elkövettem, hogy kegyedet az én gyalázatom takarójával akartam fölhasználni, hogy házasságunkkal akartam elrejtetni a régi bűnt, hogy szerelemnélkül kértem meg kezét: erre nincs mentség.

A leány arca lassankint megint fehér lett, a szemé megüvegesedett, reszkette keresett keze valami támaszt. A férfi gyöngyden megfogta a kezét s egy székbe ültette, ő maga azonban tovább állva maradt:

— Mert, hogy még tegnap nem szerettem, azt maga is tudja. Arról, hogy ma mit érzek kegyed iránt, nincs jogom beszélni, mert az én gyalázatos bűnöm megfosztott a jortól, hogy becsületes férfiként kiárjsem szívemet. És ha mégis elmondtam a dolgot, végre ugy, mint elégtételt és tudja meg, hogy nincs oka kétségbe esni, mert senki sem vétkezhetik büntetlenül. Szerettem önt Lili, lehet, hogy csak egy óra óta.

Nekem ugy tetszik, hogy sohasem szerettem mást magán kívül. Ezzel a szerelemmel szívemben mondok örökre bucsut önnek,

és vezekelni fogok valahol messze az én nagy vétkemért. Nem azért mondok el ezt, mintha azt hinném, hogy most már ki van engesztelve, mert a lehetetlenséggel szemben maga az uristen is lehetetlen. Bocsánatát sem kérem, mert az ilyen nagy bűnt csak egy esetben bocsáthatja meg a leány a férfinak, abban az esetben, ha a férfit szereti. De kötelességem mindezt megmondani magának, nehogy elveszítse hitét. A gonoszoknak megvan a méltó büntetésük és én bűnhődni fogok. Magának kívánom, hogy lehetőségén belül legyen olyan boldog, mint a menyire ezt megérdemli és nehe-néha, ha éppen eszébe jutok, ne gondoljon reám sem gyűlölettel, sem megvetéssel. Ha neheze nem esik, egy kis szálmalmat is adhat, hiszen végképen eltűnök köréből.

Lehajolt és csöndesen megcsókolta a leány fehér kezét. Az nem vonta vissza, sőt a másik kis kezével is átkulcsolta a férfi jobbát:

— Ön azt mondta, hogy bűnös. Igaz ez?

— Nagyon bűnös vagyok, Lili.

— És még mit mondott . . . A bocsánatról? . . .

Zoltay remegő hangon kérdezte:

— Lili, maga akarja, hogy ismétljem?

— Nem. Majd én magam mondom el: A leány ilyen bűnt csak akkor bocsát meg a férfinak, ha szereti . . . maga még mindig el akar menni?

— Igen, el innen, örökre el, ebből a házból, — de magával.

Színházi műsor

Csütörtökön. „B” bérletben dr. Szeleburdi.

Pénteken „C” bérletben A becsület.
Szombaton „A” bérletben A menyem.
Vasárnap délután A baba. Este A pünkösdi királynő.

H I R E K .**Előfizetési felhívás.**

Az új év alkalmából felhívjuk olvasóinkat, pártunk tagjait, hogy lapunkat támogatni meg ne szüojenek. Egyetlen lap ez Debreczenben, amely bárkinnek megmondja az igazságot s a közügyek felett szigorú, de igazságos kritikát gyakorol. A ki csak egy kevésbé foglalkozik a közügyekkel, az be fogja látni, hogy egy független, szókijmondó lap Debreczenben nélkülözhetlen. — Ép azért kérjük a közönség támogatását, a melyet harmincz év óta egész teljességében kiérdemeltünk. — Lapunk előfizetési ára a régi.

A mi bálunk. Január huszadikán mesésen szép virágos kertté varázsolódik a Bika hatalmas díszterme. A debreczeni függetlenség kör tartja e nap évek óta híres mulatságát, a mely a debreczeni bálók közül magasan kiválik jókedvével s hamisítlan magyarságával.

Debreczen menyecskéi és leányai! Készüljön mindenki a nagy napra. A ki csak mozogni tud, ott legyen a „Bika” dísztermében, emelje a multság fényét, hangulatát.

Vizsont azon polgárok, kik rokonszenveznek velünk, tartsák kötelességüknek együtt lenni velünk. Fel tehát a mulatságra, melynek párja aligha lesz a farsang alatt Debreczenben.

* A januári közgyűlés. Debreczen város ez évben első közgyűlését január hó folyamán tartja meg. Ezen a közgyűlésen először jelennek meg azon bizottsági tagok, kiket a múlt év decemberi tisztújításon választottak meg. A gyűlésnek sok nagyon fontos tárgya lesz. Legfontosabb pedig a közvilágítás kérdése, amely ezen a gyűlésen jut dűlőre.

* Kubelik Jan hegedűvirtuóz hangversenye iránt — Debreczenben még eddig alig tapasztalt — óriási érdeklődés nyilvánul. Kubelik most sorra járja a nagyobb vidéki városokat s mindenütt zsúfolt házak előtt ragadja hallgatóit utólerhetlen művészetével. Az előjegyzett jegyek ma már kivalthatók László Alber könyvkereskedésében.

* Fültömírgylob járvány. Alig pár hete, hogy a skarlát járvány miatt bezárt iskolákat megnyitották, ismét veszély fenyegeti Debreczen közegészségét. A külsőségeken mint a főorvosi hivatalból értesülünk, fültömírgylob van terjedőbe. Kellemetlen és amellől ragadós betegség ez, mely ellen a főorvosi hivatal széleskörű intézkedéseket tett.

* Debreczeni írók köre. Konez Ákos és Dr. Orban József a D. E. szerkesztői azon fáradoznak, hogy „Debreczeni írók Köre” czímen irodalmi kört alakítsanak. Hogy a némes irányu eszméit megvalósíthassák, e hó 14-én délután 3 órára értekezletre hívták meg a debreczeni írói gárda több tagjait. Kivánatos, hogy buzgólkodásuk méltó pártolásra találjon.

* Dr. Kempf József meghalt. A debreczeni orvosi kar egyik veterán tagja: Dr. Kempf József tegnap örök álmra hunyta szemét. A régi idők egyik munkás és humanus

tagja volt ő, aki igaz lelkesedéssel élt nemes hivatásának. Debreczenbe 1871-ben jött s azóta kevés idő megszakítással, amit külföldön töltött, városunkban lakott. Az utóbbi időkben pályatársai gondoskodásából nyugalomban, visszavonultan élt és rövid betegeskedés után tegnap elhunyt.

A család a gyászestéről a következő gyászjelentést adta ki:

„Mely fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a felejthetetlen jó testvér, nagybatya, sógor és rokon nehaj Dr. Kempf d' Angreth József 1848—49. honvéd százados urn k, folyó hó 9-én délután fel négy óraker, életének 82-ik, özvegységének 5-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek áttatos felvétele után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halotunk földi részei folyó hó 11-en délután 3 óraker fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, Péterfia utca huszonharmadik számú házról, a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 15-én délelőtti 9 óraker fog az egek Urának bemutatni. Mely végtiszességtelre rokonainkat, ösmerőseinket és az elhunynak pályatársait szomorodott szívvel meghívjuk.” — Debreczen, 1900. január 10. Szomorodott testverei: özv. B i n d l e b e n Karolyné született K e m p f Antónia; leányával; A n n u s k á v a l; özv. Ebern Jánosné, Kempf Maria gyermekeivel és unokáival, özv. Starke Janosné, Kempf Berta gyermekeivel és unokáival, özv. Excellencias Papai Istváné sz. Küzdi (Kempf) Terezia, és gyermekei, (Kempf) Küzdi Aurél, özv. Kabai Imréné sz. Szalay Zsófia és gyermekei, özv. Jakab Györgyne, Kabai Karolina, leányával, Kabai I. nejjével Csizsar J. és gyermekeivel, Kabai Karoly nejjével Koszoru E. l l l és gyermekeivel, valamint számos rokonok nevében is. Az örök világosság fényeskedjék neki! — A temetést a „Kezylet” Kernats tem. int. rendezzi.

* Kanyaró a nagyhegyesi pusztán.

A nagyhegyesi pusztán mint a főorvosi hivatal értesítik, kanyaró járvány ütött ki. Dr. Balkányi Miklós volt kint, ki az óvóintézkedések megtételére kötelezte a nagyhegyesi pusztá lakóit.

* Az angol társalgó kör, tekintettel a zenekedvelők hangversenyére, ismét nem tarthatja meg f. hó 14-én a saundéba vett, felolvasással, egybekötött tea estélyét, hanem kénytelen azt olyan időre elhalasztani, midőn sem hangverseny, sem bál nincs a napirenden. — Vasárnap azonban keretnek azon tagok, a kik a hangversenyre nem mennek, 7 óraker a rendes cercle-n megjelenai.

* A szemérmetlenek. Most, hogy az új bünvádi eljárás minden idejét igénybe veszi a rendőrség embereinek, valóságosan kirúgnak a hamba azok, a kik éppen rendőri felügyelet alatt álló preditak különböben sem arról nevezetesen, hogy tisztelttudással tennék meg a rendőrség által engedélyezett sétájukat, de az utóbbi időben valóságos botrányokat hozsottak meg a főurt korzon. Hiszen szép az egyenlőség, de kerve kérjük kitűnően szervezett rendőrségünket, hogy holmi apróbb kellemetlenégek helyett tisztogassa meg a járdát, a mely vegre is nemcsak ama fertelmes némberek üzleti céljaira, hanem a becsületes emberek számára is készült. Már pedig tisztességes nők nem járhatóak ott, ahol a szemérmetlen páriak botrányait behunyt szemmel nézi k i t ű n ő e n szervezett rendőrségünk.

* Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deak Ferencz utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezéséig a következő időben fog tartatni: Köznapokon reggel fel 7 óraker, d. u. 4 óraker. Szombat és ünnep napokon d. e. 9 óraker, d. u. fél 4 óraker. Péntek és ünnep napokat megelőző este 4 óraker. A templom fű ve van.

* Viziszonban halt meg? Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk P. lí Eszter gyanus haláláról, a ki a közkórházban szenvedett ki. Akkor azt írtuk, hogy viziszonban halt meg. Azóta a vizsgálat kiderítette, hogy valami javas asszony kuruzsása folytán lett rosszul s halt meg. A javas asszonyt, kinek a fiatal leány áldozata lett, letartóztatták.

* Kubinyi Lajosné temetése. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Kubinyi Lajosnak, a szálló és bortermelő szövötkezet könyvelőjének neje 28 éves korában elhunyt. A megboldogult temetése ma délután két óraker ment végbe a József- királyi herczeg utcai gyászhasztól nagy részvét mellett.

* Milán király Budapestén. Milán, Szerbia ex- kiralya tegnap a fővárosba érkezett és a Hungaria fogadóba szállott. Este végig nézte a királyi Opera előadását, ahonnan a kaszinóba ment. Ma délelőtti vasarlasokat végzett, később pedig meglátogatott néhány főuri családot. Ma este meg Budapestén marad a szerb felseg s holnap utazik Belgrádba.

* Udvari bál. A most megtartott udvari bálon csakugyan bevezetek a nagyvilágba a boldogult Rudolf trónörökös és Stefánia trónörökösne fiatal leányát: E r z s é b e t főherczegnőt. Ez volt a bál legérdekesebb momentuma, a fiatal, viruló szépségű főherczeg iránt nyilvánult a legnagyobb érdeklődés, bár maga az udvari bál — két év óta a legelső — élénk és látoga ott volt. Megjelent a király s a királyi háznak majdnem valamennyi tagja, az udvari e állami méltóságok a tabornoki kar, a diplomáciai testület és a magyar s osztr. arisztokracia nagy számban. A király Taira cumberlandi herczegnővel karonfogva jött a terembe, utána jöttek cumberlandi herczeg, Maria Jozefa herczegnővel, Ferencz Ferencz főherczeg Stefánia özvegy trónörökösnevel, azután pedig párosan a királyi ház többi tagjai. Mielőtt azooban a társaság a terembe jött, a király és Maria Jozefa főherczegnő a diplomáciai vilá g számos férfi-és hölgytagjait mutattatták be mazukoat. A király legtöbbet a politiko-okkal — és nem a diplomatakkal — beszélgetet, nevezetesen sokáig társalgott Szél Kálmán magyar s Wittek osztrak miniszterelnökkel.

* Rabló gróf Zichy Nándor kastélyában. Mintegy másfélévvel ezelőtt történt, hogy egy rejtelyes alak nagy pánikot okozott gróf Zichy Nándor d. adonyi kastélyában. Gróf Mailath Gézaék voltak ott látogatóban Balassa-Gyarmatról s a velők hozott szobaleány, Bajcsányi Mari, midőn este szobájába tert, kinos megdöbbenéssel vette észre, hogy ágya alatt egy vad külsejű férfi rejtőzik. A szobaleány kirohant a szobából es lármát csapott, de mire többedmagával visszatért, az idegen eltűnt a szobából s vele egyidejűleg eltűnt a szobaleány aranyérája is. Egy élesre fent konyhakést találtak az ágy mellett s ez a bűnjel most végre nyomra vezette a veszedelmes látogató személye után kutató csendőrséget. A banditát kinyomozták Erdélyi Mihály d. adonyi csavargó szeméjében, ki azonban neszét vette a dolognak s eltűnt a községből. Most körözik.

* A nőgyelet jelemes vigestélye. Még csak két nap választ el tőle, az érdeklődés t-tőfokra bágott, de az előkészületek is rendkivűiek. Különösen sokan jelentkeztek olyanok, akik j e l m e z b e n vesznek részt az estélyen. A kik még a férfiak közül jelmezt nem váltottak, sziveskedjenek a színházban Komjáhy igaz atónál kiválasztani. s ő majd a kiválasztott jelmezeket a Bikába felviteti. A jelemzes felvovás próbája, de jelmeznélkül, pusztan csak a csoportosítás és sorrend megállapítása végett Szombaton d. e. 11 óraker lesz a Bika dísztermében. — A gyönyörű csoport t t a n e z o t számos pár tanulta be. Az összprópa belőle Pénteken d. e. 11 óraker tartatik a Bika dísztermében. Nézők is szivesen láttatnak. Az étkek adományzóit kéri a rendező bizottság,

hogy hogy felajánlott adományait Szombaton d. u. 2 óratól sziveskedjenek fölkelni a Bikába, a hol átveszik. A satrakban bájos leányoktól környezve a következő urnók fogtak arisztáni: T h e a s á t o r b a n: Bernáth Elemérné, Kolberhayer Kálmánné, 2. B u f f e t b e n: Dobieczyk Sándorné, Szabó Kálmánné, Aarga Ferenczné, Pünköszt Ferenczné, 3. B o r s á t o r b a n: Sesztina Jenőné, Csanak Jánosné, dr. Tüdős Jánosné, Hrehus Viktorné, 4. C z u k r á s z s á t o r b a n: Mayer Emilné, Hutiray Béláné, Koncz Ákosné, 5. S z e r e n c s e s á t o r b a n: Béressy Sámuelné, Tikos Istvánné, Szűcs Kálmánné.

* **Kártyahősök.** A legeberebb figyelem sem képes megakadályozni egyesek kártyaszünetét. Nemcsak a magasabb körökben, de iparosok, napszámások közt is nagy mértékben el van terjedve ez az átkos szenvedély. — A pénzhez való jutás reményében harcot indít egyik ember a másik tarczája ellen a legelvadtabb szenvedéllyel. Tegnap a Kis-Bikában Dobos József rendőrbiztos Forgács Balint, Rigó Balázs, Csathó József s Buzás János iparosok és napszámásokból álló komániát lepelt meg huszonegyezés közben. A kártyát és 66 fillért lefoglalta és a kártyákat, — valamint a wendéglőt is az illetékes hatóságnak bejelentette.

* **Véres verekedés.** Alig kezdődött meg a vásár, már is tömegesen érkeznek hírek hogy helybeli városok a vidéki városokat rossz szemmel nézik. Tegnap a széna-vásártéren majdnem végzetes verekedés támadt helybeli és vidéki polgárok között s csak a véletlennek köszönhető, hogy nyomban rendőrhöz jutottak ki a verekedésnek elejét vette. Kiss István debreczeni és V a r g a Sándor vámospécsi lakos tegnap reggel szénát árultak a piacon. Csakhamar vevő is került a szénára, de előbb Varga szénáját nézté meg s alkudni kezdett, mely idő alatt ezrevette, hogy a Kissé jobb és jutányosabb. Vargától elment s Kiss-től vette meg. Ezért V a r g a Kiss sérteteit kesőbb szidalmazni kezdte, ebből verekedés támadt. Mikor haza akartak indulni Varga vasvilláját kapta kézhez s azzal Kissre akart ütni, de Kiss — kinek szintén vasvilla volt a kezében — az ütést lefogta és Vargát fejbe vágta, mely ütéstől eszméletlenül földre rogyott, de csakhamar magához tért. A további végrehajtás csak az oda siető rendőr akadályozta meg.

* **Tolvajok a vonaton.** Gencsy Elemér ügyvéd panasza emelt a rendőrségnél, hogy Debreczenből Budapestre utazása alkalmával fekete kéz táskaja eltűnt, a melyben fontos pörírói voltak. Lehet hogy valaki tévedésből vitte el az övét, mert helyette ugyanolyan maradt ott.

* **Ma este a Cursó kávéházban Kiss-Bela zenekara tartja hangversenyét.**

Művészet.

Kubelik Jan tegnapelőtt — Jan. 8-an kezdte meg vidéki hangversenykörútját Miskolcra, ahol nemcsak az ottani közönség, hanem a vidéki nemesség is megjelent teljes számban. A lelkesedés, melyet Kubelik páratlan játékaival elért, leírhatatlan s mindenki azon véleményben van, hogy Miskolcra olyan sikerült hangverseny még nem volt.

Mulatságok.

A debreczeni zenekedvelők köre által a zenede dísztermében folyó 1900 évi január hó 14-én vasárnap rendezendő második hangverseny műsora:

1. Massenét J. »Cid« című dalművéből Chiméne nagy ariája. Előadja: Zeldá Adelaide kisasszony, énekművésznő, a parisi Opera Comique szerződött tagja.

2. Chopin Fr. Bölcsődal. Liszt F. Erdőzugás. Wieniámski H. Hangversenykerítő. Előadja: Weeber Emil ur zongoraművész, tanár.

3. Haydn J. G. dur vonósnégyes. Allegretto. Menuette. Finale. Előadják: Friedmann József, Szilágyi Imre, Spitz Lipót és Friedmann Samu urak.

4. Puccini J. »Bohème« dalművéből Mimi nagy ariája. Előadja: Zeldá Adelaide urnó.

5. Liszt F. Polonaise. Es dur. Előadja: Weeber Emil ur.

6. d'Hardelot Guy. Romance. Sans toi. Godard Benj. Jocelyn bölcsődala. Előadja: Zeldá Adelaide urnó.

A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. A műsor 3-ik és 4-ik száma között 10 percnyi szünet. Kezdeté este 7 és fél óraker pontban.

Meghívó a debreczeni Jogász és tisztviselői kör köövy ára javára 1900 évi február hó 1 en, csütörtökön az Arany Bika szálloda dísztermében rendezendő zártkörű secessió tánczenélyre. A kör nevében: Bernáth Elemér elnök, Dobieczyk Sándor alelnök, Lengyel Imre alelnök, Dr. Szűcs Géza titkár. A kalmat akarunk nyújtani arra, hogy a m-rev divattól felszabadulván mindenki, az egyéniségehez illő és a szavadvég szülte bizarr viseletet választahassa, kérjük tehát, méltóztatásának lehetőleg a secessio irányzatának megfelelő modorban megjelenni. A rendezőség a táncsterem díszítésével biz ositandja a geniáli ászülte bizarrriak érvényesülését. A jelmez nélkül megjelenő urakra nézve a frakk kötelező. Kezdeté este 9 óraker. Belépő-díj: Személy-jegy 4 korona. Csalad-jegy 8 korona. Páholy-jegy 24 korona. Páholyba lépőknek nem kell kű ön személyjegyet váltani. Jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett válthatók: Békés Lajos, Schwarcz Vilmos, Szent Királyi Tivadar, Weiss Sándor és Zádor Lajos urak üzletében és az estély napján a pénztárnál.

Meghívó. A h.-hadházi pártszervezet nélküli kaszinó által 1900. évi február hó 3 an a vendéglő nagytermében tartandó zártkörű táncmulatságra. Rendezőség Veszprémy István, elnök, Simon Károly, pénztárnok, Rácz József, ellenőr, Farkas Ödön, alelnök, Bajdor János, Csapó László, Csapó Zsigmond, Csabai Antal, Ernst Ede, H. Fekete Péter, Hadházy Endre, ifj. Hadházy Endre, Hadházy Ferencz, Hadházy Gergely, Hadházy Jenő, Hadházy József, Hadházy László, Hadházy Lajos, Illyasevics Gyula, K. Kiss Gábor, Kóti Jeremias, Nagy Ferenc, Onódi Mihály, Öry Tamás, Soós Gábor, Schavel Károly, Szabó Zsigmond, Szabó Lajos, Tömörny Jenő, Varró Ferencz, Vida Károly. bizottsági tagok. Belépő-díj személyenként 2 korona, családijegy 5 korona. Kezdeté este 8 óraker.

Törvényték.

§ **Az albertfalvi gyilkosság.** A minap Albertfalván két budafoki legényt egy korcsmai verekedés után megtamadtak az utcán s az egyike, Dragovics Rudolfot, megölték, a másikat pedig az előbbiek az öcsését, veszedelmesen megsebesítették. A gyilkossággal öt kocsiat gyújtottak, a kik régi ellensegei voltak a két Dragovicsnak. A kocsiokat letartóztattak s már a rendőrök előtt meg is vallottak, hogy ők ölték meg Dragovics Rudolfot. — **K i h a l l g a t v a d r.** Cuncz, a pestvidéki törvényték vizsgálóbírója, előtte szintén kijelentették hogy ők a gyilkosok.

§ **Váltó hamisító ügyvéd.** A múlt év végén Mieszl Lajos, magyar-ovari ügyvéd, a járásbírószágnál jelentkezett es előadta, hogy az ottani takarékpénztárnál hamis váltókat számítatott le. Hogy mennyit és milyen ösz szegben, azt nem tudja megmondani. Rögön etartóztattak és ügyében a győri törvényték tartotta meg a vizsgálatot. A magyar-ovari takarékpénztár 24,000 korona vesztéseget jelentett be, Mieszl nevében, Mieszl beis mert minden. Üzletszerűleg folytatta a váltó hamisítást nyolcz éven keresztül. Jegyzéket vezetett róluk; volt olyan hónap hogy száz hamis váltó is lejárt, a melyeket a takarékpénztár vakon váltott be es minden ellenőrzés nélkül adott ki Mieszlnek, a magyar-ovari oszlopos tagjainak, a Tósziget kormányzójának, — a mint őt nevezték — az ezreket meg ezreket. Az így szerzett pénz legnagyobb részét elkartyáta Mieszl, aki tagja volt egy hírhedt és gyászos végű óvari kártyakompaniának. A bíróság Mieszl szakkét rendbeli váltó-

és közokirathamisítás és kilencz rendbeli sikasztás miatt 3 évi fogházra ítélte. A győri, itélőábla valamint a kir. kuria III. büntetőtanácsa, Selley Sandon elnöklété alatt helybehagyta a törvényték ítéletét.

Az anyós.

Egyik barátom hazi átka a csapások ama fajtája, mely nem epen ritka a házasság lánczait magára vevő felebaratainknál; az anyós.

Ducerque volt a barátom neve, anyósáé pedig Orsolya. Tessék ehhez a névhez hozza képzelni az illő arcot, az illő modort, az illő vérmérsékletet s meg lesz Ducerque barátom anyósá.

Hagyom a mindennapi perpatvarok esetelését. Elég annyi, hogy Orsolya asszony megjelenése a barátom házában mindig óriási viharok előjele volt. A derek hölgy semmit se tartált jónak és helyenvalónak. Minden berendezési tárgyat kifogásolt, az ablakokat igen kicsinyeknek találta, az asztalokat igen nagyoknak, az ágyakat igen széleseeknek, a székeket igen keskenyeknek.

De ez még semmi se volt. Leghevesebb ellenzelve, sohase szünetelő haragja, leginkább az előszoba egyik diszdarabja ellen irányult.

Egy oroszlan volt ez. Igen egy kitömött oroszlan, mely egy sarokban pálmák közül előbukkanván, egész kis Afrikát varázsolt az előszoba zöldposztós falai közt.

Hányszor szólt Orsolya asszony: — Mikor dobjátuk már a pokolba ezt a molyfészket?

Barátom azonban hallani se akart erről. Nagyon szerette az oroszlanját. Sőt ingerlésből még mindig ezt is mondta:

— Imadom a molyokat. A mi érthető, hogy a derek asszonyt magankivül hozta a dühtől.

Azonban tényleg meg kell vallani, hogy ez a kitömött oroszlan nagyon szép oroszlan volt. Barátom különösen azért kedvelte, mivel maga ejtette el az Atlas alján.

Mintha gazdájának emelőszeretét megszilárdítani igyekezett volna a nemes állat, tényleg valami büszke melankóliával fogadta az anyós mindennapi inzultusait, mintha királyi pillantásával azt akarta volna mondani:

Hiaba vész meg, gyöngé asszonybáb, többre tart engem a gazdam mint téved.

A vót azonban napról-napra jobban sértette: az anyós udvariatlan-ága az oroszlan ellen.

Boszut forralt. S mint ma már minden vágy kielégítőjül, ennek a boszura való sóvárgásnak is segítő eszközeül a tudomány bizonyult.

Hogy történt a dolog? Az oroszlan bensejében elhelyezett egy fonográfot, melynek lemezével mezezőleg felfogatta egy valódi, állatkerti oroszán bömbölését. A fonográf ugy volt az állat bensejében alkalmazva, hogy ha valaki az állat fejére ütött, a készülék halatlan bömbölést hallatott.

Továbbá; Az állat szemüregében apró villamos reflektorokat helyezett el, melyek az ütésre szintén működésbe léptek, azaz vakító fénykéveket szórtak.

Orsolya asszony megérkezik egy este. Szokáához híven, mihelyt megpillantja az állatot, esernyőjével jól reá üt s megkezdí rendbeszidalmazását:

— Nesze neked, te . . . Nem fejezte azonban be.

Egy rémes üvöltés dermesztette meg egész testet, két vakító fény sugar pedig becsukódásra készített szeméit.

Eljutt Du-erque barátom pedig gyöngéden föl-emelte s kocsiára szállította, másnap pedig beiratkozott a Természettudományi Társulatba alapító tagul.

A közönség köréből.

Debreczen város közvilágítása ügyében.

Engedje meg tekintete szerkesztő ur, hogy kérdést intézzek Debreczen sz. k. város törvényh. tagjaihoz, vajjon nem tartják e még elérkezettnek az időt, hogy a közvilágításnak rég vajdó kérdése végre valahára dűlőre jutassák? Mi Debreczen városának, élénk forgalmi mellék utcáin lakó, adó és pótdó fizető polgarai a 20-ik század küszöbén csak megérdemlünk már, hogy nekünk is világítsanak! Botrányos állapotok azok, melyek ez utczákon uralkodnak! Ilyen közvilágítás mellett nem csoda aztán, ha a közbiztonság annyira sülyed az ily egyiptomi sötétségben sülő utczákban hat annyi rendőrrel sem lehet közbiztonságot föntartani. Hol vannak azok a városatyák, kik a választásnál fennen hirdetik, hogy a város és polgarok érdeket fogják szívőkön viselni? Miért nem allanak elő és miért nem sürgetik a közudomás szertint beérkezett é. le is tárgyalt pályázatok elintezését? Hisz ily buzavonával annak a veszelynek nézünk elébe, hogy ismét egy idegen társulat kénye kedve nek leszünk kiszolgáltatva, melynek eddigi vise kedése a varossal szemben elég botrányos volt!!!

Választvárunk!

Több polgar.

KÖZGAZDASÁG.

Nemesített legkorábbi székely tengeri.

Eredetivető mag.

Az utolsó két évtized legkeresettebb, mondhatni: legdivatosabb mezőgazdasági terménye a «legkorábbi székely tengeri». E tengeri minden más mezőgazdasági tengeri fajnál sokkal korábban megerik s fejlődése annyira gyors, hogy például, a biharmegyei gazdasági egyetemk 1879. évben eszközölt termelési kísérlete alkalmával április 14-en elvetve július 16-án a nagyváradi terménykiállításán megérve mutatott be és e napon újra elvette, a második vetéstől október 6-án a b.-csabai kiállításán már megint érett cövek mutatattak be. Tehát a «legkorábbi székely tengeri» egy és ugyanazon évben kétszer érett meg.

Bötermü voltára nézve legyen szabad fölemlítenem a «Magyar Föld» című szaklap 1883. évi 226-ik számában Nagy Ivan ur által közölt azon adatot, mely azerint a Bakony alatti eszközölt összehasonlító kísérletnél, az utasításom szerint művelt székely tengeri 700 □-öl területről 10 hectoliter kifogastalan minőségű szemet adott, míg az ugyanakkora területen művelt közönséges magyar tengeri hozama alig 5 hectoliter középminőségű szem volt. Hivatkozom továbbá a magyaróvári kir. gazdasági tanintézet jelentésére (Lásd «Mezőgazdasági Szemle» 1887. évi III. számát), a mely szerint az ottani kísérletnél következő eredmény mutatkozott, 1. kat. holdra számítva:

Székely tengeri 2464 kiló = 30.80 hl. szem.
Ezzel szemben a
Cinquantino csak 1713 kiló = 21.40 hl. szem.
Pignoletto 1184 " = 14.80 "

Meg kell említenem még egy fontos körülményt, mely az utolsó évek kísérleteinél merült fel s mely hivatva van a székely tengerit egy újabb irányban keresetté tenni.

Megállapítottam ugyanis, hogy a «legkorábbi székely tengeri» családméde termelésre is mindene fölötte elsőrangú tengeri faj. És ezen előnye különösen a családméde bevermelésénél, besavanyításánál felűnő, mert vékony szára jobban összenyomulva, a bevermelés eredménye is biztosabb.

Ezen tekintetben is hivatkozom a magyaróvári kir. gazdasági tanintézet jelentésére (Lásd «Mezőgazdasági Szemle» 1886. évi XI. szám), mely szerint a székely tengeri az eddig kísérlet alá vet tengeri fajok között családméde termelésre is első helyet érdemel.

Végül hivatkozom a hobenheimi kísérleti telep jelentésére (Lásd «Württembergisches Wochenblatt» 1887. évi 5. számát), mely szerint a székely tengeri még az ottani hideg ézalj alatt is — hol néha augusztus hóban is fűtenek — bámulatos eredményeket mutatott fel.

Az általam nemesített «székely tengeri» fénylő sárga, szeme hectoliterenként 79—81 kilót nyom és különösen két irányban megbecsülhetetlen. Először ott, hol bármely körülmény miatt csak későn lehet vetni, őszszel pedig korán jön a dér, s így más fajú tengeri nem érnék meg. Másodsor ott, hol tarlójába őszi buzát akarnak vetni. Sőt meleg és kövér talajban, ha a tengeri korán vettetett még repce is verhető utána.

A székely tengerinek főnobbiekben változatos előnyeiből következett annak csaknem egész Európát meghódított rohamos elterjedése, következett az, hogy a bécsi kiállításán ennek a tengerinek a nemesítéseért és megismertetéseért első díjjal, állami aranyéremmel lettem kitüntetve, mely kitüntetésnek értéke azon körülményből mérlegelhető, hogy a mezőgazdasági csoportban mindössze csak három ilyen érem lett kiosztva. És következett az, hogy a budapesti millenári kiállításán, sok száz versenyző között, megint első díjjal, állami aranyéremmel lettem kitüntetve; és pedig nem csupán azért, mert a tengerim az ismert fajok között legértékesebb, hanem főképen azért, mert tengeri fajomnak «előállítás és forgalomba hozása» által a magyar gazdáközönségnek megbecsülhetetlen hasznot szereztem.

De hogy a főnőbbi előnyöket a székely tengeri miveltése elérhesse feltétlenül szükséges hogy valóban eredetivető magvetéssek, mert a már oly nagy mérvben elterjedt után termelések egyfelől a közelben mivelt más fajok által kisebb nagyobb mérvben korcsosulva vannak; másfelől pedig, mert az utántermelők nem követik a vetőmag kiválasztásánál gyakorolt módszereket. Ami pedig a magkereskedőket illeti, ezek közül csak a párisi Vimorin & Andriux és a svéd Skanska Frökontoret árulják az én tengeri fajomat; a többi — ez alatt a név alatt — az enyémhez semmiben sem hasonló, itt ott összevásárolt közönséges piaci árut ad, ami lehet szép, lehet jó, de nem «székely tengeri».

A nemesített székely tengerinek eredeti termelésű, fajtisza vetőmagva kizárólag csak az eredeti termelőtársaság alattírt vezetőjétől szerezhető be. Áraink a következők:

1000 kiló 140 frt.	100 kiló 18 frt.
500 " 80 "	50 " 10 "
300 " 30 "	25 " 6 "
4 ³ / ₄ kiló 1 frt 50 kr.	

A vasutig való fuvardíj fejében minden 100 kiló után 40 krt számítunk. A zsák külön számítatik. Miveltési utasítás minden rendel-

ményhez mellékeltek. Egy katasztrális hold földbe (1600 □-öl) 25 kiló vetőmag kell. A megrendelések beérkezését azonnal tudatom. A széküldés, a megrendelések sorrende szerint márczius elején kezdődik.

Bécses rendelést megelőzőre vagyok bátor kéri, hogy előjegyzésbe vétel után a kiszolgáltatás biztosítva lehessen, mert ke-zletünk csak korlátolt mennyiségű.

Székely-Keresztur, (Udvarhelymegye).

Szent-Királyi Árpád

az „eredeti székely tengeri” termelő társaság vezetője.

Kamarai közlemények.

A m. kir. hánya-igazgatóság Nagy-Bá nyán mintegy 40,000 ivnyi nyomtatványának elvállalása végett f. hó 15-én zárt ajánlati pályázatot hirdet.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1900 évben az összes szertáraiban összegyűlt ócska vas és hulladékok eladása tekintetéből f. hó 18-án nyilvános pályázatot tart.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 5 év alatt szükséges vaszon zubbonyok elkészítéséhez szükséges csikos vaszon szállításának biztosítása czéljából f. hó 25-iki lejáratul nyilvános pályázatot tart.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő év első felében összegyűlt ócska fémanyagjaink elarusítása czéljából f. hó 26-án nyilvános árlejtést tart.

A száj és fogvizek között mostanában az oly gyorsan megkedvelt «Kosmin» van általános használatban, mert ez bebizonyíthatóan a fogakat épségben tartja, a száját üdíti és a foghúst erősíti. E hatásánál és fölötte kellemes jóízűnél fogva a «Kosmin» felülmul Minden egyéb száj- és fogvizet.

Egy palack, mely sokáig e tart, 1 frt, kapható gyógyszer-tárakban, jobb dro-gua- és illatszert üz-letekben. Vezérkép-viselőség: Maximilian Fessler Wein III. Sintern Zöllentstrasse 3. Nagybani raktár Buda-pesten Török Józsefnél.

CSARNOK.

Szerellem a jég közt.

Irta: Oszipav A. A.

Orosz eredetiből fordította: Ambroszovics Dezső.

Folytatás.

Kimondhatatlan rémület és kétségbeesés vett erőt Cylman. Olyan gyöngének érezte magát, hogy le kellett ülnie. Behunyta a szemét, de képzeletében egy kezét látott felbukanni, mely végső kétségbeeséssel kapaszkodott a jég széle után.

Cylma felugrott és gyorsan lépdelt a helység felé.

Utközben megállt, ránézett a leterített fokára, egyet rugott rajta, a után tovább ment. Az első, ami az eszébe ötlött, annak a szükségessége volt, hogy az esetről valakinek jelentést tegyen. Am, a világról sem tudta

feljebb! — 12 méter — póstabér és vármmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nemkülönböztetve, fehér és színes «Henneberg selyem» blousok és ruhákra alkalmas 45 krajczártól 14 forint 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik. HENNEBERG G., selyemgyáros, ZÜRICHBEN.

Cs. és kir. udvari-szállító.

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól

volna magát rászánni, hogy Juv atyahoz menjen, s így a felcsert kereste föl.

Ez ajtót nyitott neki s kérdő pillantást vetett rá. Nem hallotta, hogy háborgatták, mikor fogalatoskodott, most pedig éppen cigarettákat töltögetett.

— Hol kószálsz? kérdezte Cylmát.

— Szerencsélenség, — felelte maz nehezen lélekzve s kezével kapkodva.

— Mi történt?

— Foma a vízbe fullt!

— Mikor?

— Az imént!

Elmondta a felcsérnek Foma vesztének egész történetét.

— El kell menni Juv atyahoz! — mondotta a felcsér, s kikísérte a hivatlan vendéget, elkezdett öltözködni.

A felesége és az anyósa, a kik szamovar mellett ültek, kérdőleg néztek a felcsérre. Rettenetesen unatkoztak mind a ketten; — már a családi jelenetekbe is beleuntak úgy, hogy Foma halálának szinte örültek. Új tárgyuk volt a megbeszélésre, a találgatásokra. Kikérdezték a felcsert a legapróbb részletekről is, melyekről neki se volt tudomása s valósággal szemrehányásokat tettek neki, hogy Cylmát nem hívta be a szobába.

— Foma a vízbe fullt! — kiáltotta oda neki.

U-ztinya kezéből kihullott a fapohár s ugrándozva gurult el a puszta padón.

— Sajnálod kérdezte Cylma mosolyogva, miközben leakasztotta magáról a fegyvert. — Te vagy az oka, ha nem csókolózhattatok es nem szerelmeskedhettetek! — tette hozzá félrefordulva.

De ebben a pillanatban hátraugrott a szoba sötét szögletébe s a szeméi gyávan révedeztek idestova.

Ott állt előtte U-ztinya, de mintha egészen más asszony lett volna. Magasabb volt görcösen vonagló ajakkal és szikrázó szemekkel.

— Ezt te tetted, te gazember! — hö-

rögeve megragadva kezét — Te pusztítottad el! Így foglak én is elpusztítani, megetetni, te gyilkos! Elraboltad lelkemet! Mit cselekedtél, mit cselekedtél!

Hiszterikus zokogás rázta meg egész testét.

Lebukott a földre, sóhajtozott és vergődött, mint az állat, melynek elrabolják a kicsinyeit, a kezébe harapott s ábitatos fohászok váltakoztak az ajkán durva átkozódásokkal.

— Kioltottad bennem a világosságot! — ordította. — Csak ővelem kezdtem megérteni, hogy mi czerénésőtlen, az Istentől elhagyott emberek vagyunk, de neked kedves ez az éjszaka, menj hát, menj hát oda s ne mérszelj többé zótni! Nem felelek többé egyetlen szavadra se. De eloltottad az én világomat, most hat menj pusztulj!

Erdőeljes mozdulattal föltárta az ajtót s kiutasította őt.

Cylma nem érzett magában bátorságot hozzá, hogy durva szóval illesse őt. Megtörtén s a sötétben tapogatózva kiment. Usztinya jól betéven utána az ajtót, leült és elgondolkozott.

Egy hirtelen gondolattól mezkapva fölugrott.

Odament a jézvirágos ablakhoz s belebámulva a sötét éjszakába, kezét göresösen összekucsolva sutogta:

— Ez a rettenetes!

Cylma ott bolyongott a tengerparton hallgatva a hullámok moraját, s minden kis hullamból egy-egy segélyt kérő kéz nyult feléje. A kimerültségtől leeresztve leült a földre, de tús ént rémülten ugrott föl, A keze hozzáért valami nyalkás és hideg tárgyhoz. A Foma által elejtett foka volt.

Másnap reggel ujabb rémhir izgatta föl a kamsatkaikat: a sziget szépsége es büszkesége hirtelen széngáz mérgezésétől meghalt.

Folyt. köv.

Nyílt-tér.

A jelenkor csodája

Kubelik Jan

hegedüvirtuóz

egyetlen hangversenyére

jegyek előre válthatók:

László Albert könyvkereskedésében.

Leszállított árak!

Lejtározás alkalmából december 11-től kezdve

Női ruhaszöveteket,

mosó velezeket,

Atlas-Satin és batistokat,

Szönyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított áron árúsítunk el.

7 mtr Loden szövet . . .	1	frt 19 kr.
7 " Divat szövet . . .	1	" 90 "
7 " sima divat szövet . . .	2	" 20 "
5 " 120 c/m. Divat szövet	2	" 50 "
5 " 120 " női ruhaszövet	3	" — "
5 " 120 " " " " "	3	" 50 "

a j á n d é k u l

legjobban ajánlhatók.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Női és gyermek felöltők, Szörme áruk, Blouzok,

gyermek ruhák, női kalapok

e hó végéig legolcsóbb árakban

kaphatók a

Párisi Divat Áruházban

DEBRECZEN, a főposta mellett.

Nagy raktár bái belépők és virág ujdonságokban.

Hölgyek figyelmébe!

ELSŐ DEBRECZENI
PLISSÉ és GOUVERIROZÓ INTÉZET

RÓZSA LAJOS

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Elvállal **báli ruhákra** való **kelmék, selymek, fodrok, kostümök, secessió ruhák** fodrozását minden divatnak megfelelő redőkben.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

POLGÁR SÁNDOR

egyetem. gyakorlott orvosi
mű- és kötszerész

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 10. sz.

Ajánlja dusan felszerelt
raktárát saját gyártmányu
orvos-, sebészi és beteg-
ápolói tárgyakban.

Saját találmányu, m. kir.
szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

**haskötő, görösér elleni
gummiharisnya, ortho-
paedial készülékek, mű-
lábak s kezek stb.**

Valódi francia különle-
gességek F. Berguerand
fils párisi gyárából.

Részletes képes : r-
jegyzék ingyen és bér-
mentve.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

